

คำอธิบายรายวิชา สค21002 ศาสนาและหน้าที่พลเมือง จำนวน 2 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของ ประเทศในทวีปเอเชีย
2. มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎระเบียบของประเทศเพื่อนบ้าน

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของศาสนาในประเทศไทย และประเทศในทวีปเอเชีย
2. หลักธรรมสำคัญ ของการปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
3. การบริหารจัดการ ตามหลักศาสนา
4. การปฏิบัติตนเป็นคนดีตามหลักคำสอนของแต่ละศาสนา (พุทธ คริสต์ อิสลาม)
5. วัฒนธรรม ประเพณี ที่สำคัญของประเทศไทยและทวีปเอเชีย
6. การอนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยม จริยธรรมทางสังคม ที่พึงประสงค์ของสังคมไทย
7. โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพหน้าที่ของประชาชน
8. การปฏิรูปการเมืองและจุดเด่นของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพหน้าที่ของประชาชน
9. หลักการอยู่ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตยบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม
10. สถานการณ์และ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในสังคมไทย
11. สิทธิมนุษยชนพื้นฐาน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดให้มีการค้นคว้าหาความรู้ จากสื่อเอกสาร ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ภูมิปัญญา สถาบันทางศาสนา การฝึกปฏิบัติ การทำโครงการ การจัดกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์ สถานการณ์จำลอง การสรุปผลการเรียนรู้ และนำเสนอในรูปแบบต่างๆ

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการทดสอบ การสังเกต การประเมินการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการตรวจผลงาน ฯลฯ

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค21002 ศาสนาและหน้าที่พลเมือง จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศในทวีปเอเชีย
2. มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎระเบียบของประเทศเพื่อนบ้าน

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1.	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความเป็นมาของ ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย และประเทศในทวีปเอเชีย</p> <p>2. นำหลักธรรมสำคัญๆ ใน ศาสนาของตน มาประพฤติ ปฏิบัติให้สามารถอยู่ร่วมกัน กับศาสนาอื่นได้อย่างสันติสุข</p> <p>3. เห็นประโยชน์ในการนำ หลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ ตนนับถือมาประพฤติปฏิบัติ ตน เพื่อให้เป็นคนดีในสังคม</p> <p>4. นำข้อปฏิบัติของบุคคล ตัวอย่างที่ใช้หลักธรรมทาง ศาสนามาปฏิบัติใน</p>	<p>1. ความเป็นมาของศาสนาใน ประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - พุทธ - คริสต์ - อิสลาม - ฮินดู <p>2. ความเป็นมาของศาสนาในทวีป เอเชีย</p> <ul style="list-style-type: none"> - พุทธ - คริสต์ - อิสลาม - ฮินดู <p>3. หลักธรรมในแต่ละศาสนาที่ทำ ให้อยู่ร่วมกับศาสนาอื่นได้อย่างมี ความสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนาพุทธ คือ พรหมวิหาร4 ฆราวาสธรรม ฯลฯ - ศาสนาคริสต์ - ศาสนาอิสลาม - ศาสนาฮินดู <p>4.1 หลักธรรมในแต่ละศาสนาที่ทำ ให้ผู้นับมาประพฤติปฏิบัติเป็นคนดี ในศาสนาพุทธคือ</p>	20

ร/	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		<p>ชีวิตประจำวันมาใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเอง</p> <p>5. มีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีของประเทศไทยและประเทศในเอเชีย</p> <p>6. ตระหนักถึงความสำคัญ ในวัฒนธรรมประเพณีของประเทศไทยและประเทศในเอเชีย</p> <p>7. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมประเพณี ของสังคมไทย</p> <p>8. ประพฤติตนตามค่านิยม จริยธรรมที่พึงประสงค์ของสังคมไทย</p>	<p>เบญจศีล เบญจธรรม พรหมวิหาร ธรรมที่ทำให้งาม</p> <p>ศาสนาคริสต์</p> <p>ศาสนาอิสลาม</p> <p>ศาสนาฮินดู</p> <p>4.2 กรณีตัวอย่างบุคคลตัวอย่างใน แต่ละศาสนา</p> <p>5. วัฒนธรรมประเพณีในประเทศไทยและประเทศในเอเชีย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาษา - การแต่งกาย - อาหาร - ประเพณี <p>ฯลฯ</p> <p>6. การอนุรักษ์ และสืบสาน วัฒนธรรมประเพณี ของประเทศไทย และประเทศในเอเชีย(กรณี ตัวอย่าง)</p> <p>7. การประพฤติปฏิบัติตน เพื่อการอนุรักษ์ และสืบสาน วัฒนธรรมประเพณีของประเทศไทยและประเทศในเอเชีย</p> <p>8. ค่านิยมที่พึงประสงค์ของประเทศไทยและประเทศต่างๆในเอเชีย</p>	20
2	หน้าที่พลเมือง	1. รู้และเข้าใจความสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	<p>1.1 ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>1.2 โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ</p> <p>1. 3 การปฏิรูปการเมือง และ จุดเด่นของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง</p>	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		<p>2. รู้และเข้าใจหลักคุณธรรม จริยธรรมของการอยู่ร่วมกัน</p> <p>3. มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข4. รู้และเข้าใจหลักสิทธิมนุษยชน5. การมีส่วนร่วมในการ คัดกรองปกป้องตนเอง และผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน6. ตระหนักถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการคัดกรองปกป้องตนเอง และผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน</p>	<p>สิทธิเสรีภาพหน้าที่ของประชาชน</p> <p>2. หลักการอยู่ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตยบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>3.สถานการณ์ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข</p> <p>4.หลักสิทธิมนุษยชน</p> <p>5. การมีส่วนร่วมในการคัดกรองตนเอง และผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน</p> <p>6.ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการคัดกรองฯ (ยกตัวอย่าง)</p>	20

ตารางการวิเคราะห์รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา
รายวิชา สค๒๑๐๒ ศาสนาและหน้าที่พลเมือง จำนวน ๒ หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง	ออกแบบแผนการจัดการ เรียนรู้		
					เรียนรู้ ด้วย ตนเอง	พบ กลุ่ม	สอน เสริม
1.	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย และประเทศในทวีปเอเชีย</p> <p>2. นำหลักธรรมสำคัญๆ ในศาสนาของตน มาประพฤติปฏิบัติให้สามารถอยู่ร่วมกันกับศาสนาอื่นได้อย่างสันติสุข</p> <p>3. เห็นประโยชน์ในการนำหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือมาประพฤติปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นคนดีในสังคม</p>	<p>1. ความเป็นมาของศาสนาในประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - พุทธ - คริสต์ - อิสลาม - ฮินดู <p>2. ความเป็นมาของศาสนาในทวีปเอเชีย</p> <ul style="list-style-type: none"> - พุทธ - คริสต์ - อิสลาม - ฮินดู <p>3. หลักธรรมในแต่ละศาสนาที่ทำให้อยู่ร่วมกับศาสนาอื่นได้อย่างมีความสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนาพุทธ คือ พรหมวิหาร4 ฆราวาสธรรม ฯลฯ - ศาสนาคริสต์ - ศาสนาอิสลาม - ศาสนาฮินดู 	20	✓		
					✓		
					✓		

ตารางการวิเคราะห์รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา
รายวิชา สค๒๑๐๒ ศาสนาและหน้าที่พลเมือง จำนวน ๒ หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง	ออกแบบแผนการจัดการ เรียนรู้		
					เรียนรู้ ด้วย ตนเอง	พบ กลุ่ม	สอน เสริม
		<p>4. นำข้อปฏิบัติของบุคคลตัวอย่างที่ใช้หลักธรรมทางศาสนา มาปฏิบัติในชีวิตประจำวันมาใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเอง</p> <p>5. มีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีของประเทศไทยและประเทศในเอเชีย</p> <p>6. ตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมประเพณีของประเทศไทยและประเทศในเอเชีย</p> <p>7. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทย</p> <p>8. ประพฤติตนตามค่านิยมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของสังคมไทย</p>	<p>4.1 หลักธรรมในแต่ละศาสนาที่ทำให้ผู้นำมาประพฤติปฏิบัติเป็นคนดีในศาสนาพุทธคือ เบญจศีล เบญจธรรม พรหมวิหารธรรมที่ให้งาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาฮินดู</p> <p>4.2 กรณีตัวอย่างบุคคลตัวอย่างในแต่ละศาสนา</p> <p>5. วัฒนธรรมประเพณีในประเทศไทยและประเทศในเอเชีย</p> <p>- ภาษา - การแต่งกาย</p> <p>- อาหาร</p> <p>- ประเพณี ฯลฯ</p> <p>6. การอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณี ของประเทศไทย และประเทศในเอเชีย(กรณีตัวอย่าง)</p> <p>7. การประพฤติปฏิบัติตน เพื่อการอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของประเทศไทยและประเทศในเอเชีย</p> <p>8. ค่านิยมที่พึงประสงค์ของประเทศไทยและประเทศต่างๆในเอเชีย</p>		✓		
					✓		
						✓	
							✓

ตารางการวิเคราะห์รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา
รายวิชา สค๒๑๐๒ ศาสนาและหน้าที่พลเมือง จำนวน ๒ หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง	ออกแบบแผนการจัดการ เรียนรู้		
					เรียนรู้ ด้วย ตนเอง	พบ กลุ่ม	สอน เสริม
2	หน้าที่พลเมือง	<p>1. รู้และเข้าใจความสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p> <p>2. รู้และเข้าใจหลักคุณธรรมจริยธรรมของการอยู่ร่วมกัน</p> <p>3. มีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข</p> <p>4. รู้และเข้าใจหลักสิทธิมนุษยชน</p> <p>5. การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองปกป้องตนเอง และผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน</p> <p>6. ตระหนักถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองปกป้องตนเอง และผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน</p>	<p>1.1 ความเป็นมา หลักการ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>1.2 โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ</p> <p>1. 3 การปฏิรูปการเมือง และจุดเด่นของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพหน้าที่ของประชาชน</p> <p>2. หลักการอยู่ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตยบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>3. สถานการณ์ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข</p>	20	✓	✓	
			<p>4.หลักสิทธิมนุษยชน</p> <p>5. การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองตนเอง และผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน</p> <p>6.ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองฯ (ยกตัวอย่าง)</p>	20	✓	✓	✓

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสนาและหน้าที่พลเมือง

ครั้งที่ ..... วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เรื่อง ศาสนา ในประเทศไทยและในทวีปเอเชีย

ตัวชี้วัด

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีในประเทศไทยและในทวีปเอเชีย
2. นำหลักธรรมสำคัญในศาสนาของตนมาประพฤติ ปฏิบัติให้สามารถอยู่ร่วมกันกับศาสนาอื่นได้อย่างสันติสุข
3. เห็นประโยชน์ในการนำหลักธรรม คำสอน ในศาสนาที่ตนนับถือมาประพฤติ ปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นคนดีในสังคม

เนื้อหา

1. ความหมาย ความสำคัญของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีในประเทศไทย
2. ความเป็นมาของศาสนาในทวีปเอเชีย
3. หลักธรรม และการปฏิบัติธรรมแต่ละศาสนา

ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้

1. ครูและผู้เรียนร่วมพูดคุยเกี่ยวกับศาสนาที่นักเรียนนับถือ และหลักคำสอนที่นักศึกษายึดถือ เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
2. ให้นักศึกษาบอกแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นที่พึงประสงค์และสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข

ขั้นที่ 2 การแสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้

1. ผู้เรียนศึกษาความหมาย ความสำคัญของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีในประเทศไทย
2. ศึกษาพุทธประวัติ และประวัติศาสดาของศาสนาต่างๆ
3. ศึกษาหลักธรรม และการปฏิบัติธรรมแต่ละศาสนา

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

ผู้เรียนมีความรู้ และเห็นความสำคัญเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีในประเทศไทย และเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้

ขั้นที่ 4 การประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน
2. ใบงาน

สื่อ

1. หนังสือเรียน/สื่อสิ่งพิมพ์
2. อินเทอร์เน็ต

ใบความรู้ที่ 1

ความหมายและความสำคัญของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

1. ความหมายของศาสนา

คำว่า " ศาสนา " มาจากคำในภาษาสันสกฤตว่า " ศาสน " แปลว่า " คำสอน ข้อบังคับ " ตรงกับคำในภาษาบาลีว่า " สาสน " แปลว่า " ศาสนา หรือคำสั่งสอนกับศาสดา "

คำว่า " ศาสนา " ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า " Religion " มาจากภาษาลาตินว่า " Religare " ตรงกับคำว่า " Together " แปลว่าการรวมเข้าด้วยกัน หรือการรวมตนเองให้เป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า ดังนั้นคำว่า " Religion " ที่เรานำมาแปลเป็นไทยว่า ศาสนานั้นจึงเป็นเรื่องของความสัมพันธ์โดยศรัทธาระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้นิยามคำว่า " ศาสนา " ดังนี้ ศาสนา หมายถึง ลัทธิความเชื่อ ของมนุษย์อันมีหลักคือแสดงกำเนิด และความสิ้นสุดของโลก เป็นต้น อันเป็นไปในฝ่ายปรมาตม์ประการหนึ่ง แสดงหลักธรรมเกี่ยวกับบุญบาป อันเป็นไปในฝ่ายศีลธรรมประการหนึ่ง พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามความเห็นหรือตามคำสั่งสอนในความเชื่ออื่นนั้น ๆ

2. ความสำคัญของการนับถือศาสนา การนับถือศาสนา ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับสังคม รวมไปถึงความสำคัญของการนับถือศาสนาต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับสังคม

ศาสนาเป็นสถาบันที่สำคัญของสังคม ช่วยกล่อมเกลาพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม เพราะศาสนามีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังนี้

(1) ทำให้คนปกครองตนเองได้ในทุกสถาน เพราะมีหลักธรรมช่วยพัฒนาจิตใจให้รู้จักควบคุมกาย วาจา ใจ ให้ปราศจากการประทุษร้ายเบียดเบียนกัน

(2) เป็นภูมิปัญญาาระดับสูงทางความคิดและมโนธรรมอันลึกซึ้งที่นำชีวิตไปสู่จุดหมายปลายทางคือสันติสุข

(3) เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ในการดำเนินชีวิต เมื่อมีปัญหาใด ๆ มากกระทบใจ ศาสนาเป็นที่พึ่งพาใจให้มนุษย์ได้

(4) ศาสนาเป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรมของสังคม ได้แก่ คติธรรม เนติธรรม สหธรรมและวัตรธรรม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นคุณภาพจิตใจที่ดีงามของมนุษย์

ศาสนาเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมที่มีวิวัฒนาการ ไม่ใช่สังคมป่าเถื่อน เพราะหลักสำคัญที่สุดที่ศาสนาช่วยทำให้สังคมสงบร่มเย็นคือ ศาสนาทุกศาสนามุ่งเน้น การทำความดี ถ้าทุกคนเป็นคนดี สังคมโดยรวมก็จะสงบเรียบร้อย ประชาชนมีสันติสุข พิจารณาความสัมพันธ์ของศาสนากับสังคมได้ดังนี้

- การทำความดีของศาสนาต่าง ๆ มีผลต่อวิถีชีวิตของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ หลักการทำความดีของศาสนาที่สำคัญในโลก มีดังนี้

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู ถือว่า การทำความดี คือ การทำความดีเพื่อความดี เพื่อหน้าที่

ศาสนาพุทธ ถือว่า ควรทำความดีเพื่อความดี

ศาสนาคริสต์ ถือว่า ทำความดีเพื่อพระเจ้า

ศาสนาอิสลาม ถือว่า ทำความดีเพื่อพระเจ้า

ศาสนาสิกข์ ถือว่า ทำความดีเพื่อพระเจ้า

วัฒนธรรม มาจากภาษาบาลีบวกกับภาษาสันสกฤต ซึ่งคำว่า "วชฺชน" ในภาษาบาลีคือความเจริญ ส่วนคำว่า "ธรม" ในภาษาสันสกฤตหมายถึงความดี พอเอาสองคำมารวมกันจึงได้คำว่า "วชฺชนธรม" หมายถึงความดีอันจะก่อให้เกิดความงอกงามที่เป็นระเบียบเรียบร้อย

วัฒนธรรม ตรงกับภาษาอังกฤษ คำว่า Culture หมายถึง ลักษณะการดำเนิน ชีวิตที่แสดงออกมาถึงความเจริญงอกงาม ความมีศีลธรรม ความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียว กันของประชาชนในชาติ เนื่องมาจากมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ภายในหมู่คณะของตน และยึดถือปฏิบัติร่วมกัน อย่างมีหลักการ

วัฒนธรรม คือ วิธีการดำเนินชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นๆ อย่างเป็นระเบียบและมีแบบแผน ซึ่งจะยึดหลักความเชื่อ ความคิดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ การกระทำ จะมีเอกลักษณ์ เฉพาะของแต่ละชาติที่สร้างขึ้นและใช้อยู่ในหมู่ของสังคมนั้นๆ มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ประเพณี หมายถึงกฎระเบียบในการปฏิบัติตนและ การวางระวางบุคคลในสังคมเช่นมารยาทในห้องรับประทานอาหาร ประเพณีของ ไทยนั้นให้ความสำคัญในการให้ความสำคัญกับผู้อาวุโส ผู้น้อยต้องรู้จักสั้ม มาคารวะให้ความเคารพผู้ใหญ่ เช่น นักเรียนต้องให้ความเคารพครูบาอาจารย์

ประเพณี ของประเทศไทย นั้นเป็นประเพณีที่ได้อิทธิพลอย่างสูงจากศาสนาพุทธ แต่อิทธิพลจากศาสนาอื่นเช่น ศาสนาพราหมณ์และ การอพยพของชาวต่างชาติเช่นคนจีนก็มีอิทธิพลของประเพณีไทย ประเพณีของไทยนั้นสามารถแบ่งออกเป็นสามส่วนใหญ่คือ ภาษา , ศิลปะ , และประเพณี

ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติของคนไทย ตัวอักษรของภาษาไทยถูกสร้างขึ้นในสมัยพ่อขุนรามคำแหงในค.ศ. 1283 ตัวอักษรของภาษาไทยได้รับอิทธิพลมาจากภาษาบาลี และสันสกฤตจากชื่อของขอมโบราณ ปัจจุบันภาษาไทยประกอบด้วยตัวอักษร สี่สิบสี่ตัว ภาษาไทยมีห้าโทนคือ : สามัญ , เอก, โท, ตรี, จัตวา ซึ่งแตกต่างจากภาษาอื่นเช่นภาษาอังกฤษ เช่นคำว่า บ่า กับบ้านั้นมีความที่แตกต่างกัน ภาษาไทยในปัจจุบันได้รับอิทธิพลมาจากภาษาต่างๆทั่วโลกเช่น บาลี, ขอม, มาเล, ภาษาอังกฤษ, ภาษาจีน

วัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่กำหนด แบบแผน ข้อบังคับ กฎหมาย ทำให้เกิดประเพณี ความเชื่อ ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปของแต่ละสังคม อีกทั้งวัฒนธรรมยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ในกลุ่มสังคมนั้นและยังสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคมอีกด้วย

ใบความรู้ที่ 2

ประวัติศาสนา ศาสดา ของศาสนาต่าง ๆในประเทศไทย

ศาสนาในประเทศไทยมีหลายศาสนา โดยมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ของทุกศาสนา ชาวไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา แต่ก็มีชาวไทยอีกจำนวนหนึ่งที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู เป็นต้น ทุกศาสนามีความสำคัญต่อผู้ที่นับถือ ดังนั้นเราจึงควรศึกษาเรื่องราวประวัติความเป็นมาของศาสนา ศาสด และคัมภีร์ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ หลักธรรมและหลักปฏิบัติของศาสนานั้น ๆ เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่กำเนิดขึ้นในประเทศอินเดีย เมื่อราว ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา ในระยะเริ่มต้นพระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองในประเทศอินเดีย ต่อมาจึงเผยแผ่ไปยังดินแดนต่าง ๆ รวมทั้งเผยแผ่เข้ามายังดินแดนไทยในปัจจุบัน ชาวไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาจึงเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาจนถึงปัจจุบัน

ศาสดาของพระพุทธศาสนา คือ พระพุทธเจ้า ทรงมีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ และพระนางสิริมหามายาแห่งกรุงกบิลพัสดุ์ เจ้าชายสิทธัตถะประสูติในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ที่สวนลุมพินี ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี หลังจากประสูติได้ ๗ วัน พระมารดาก็สิ้นพระชนม์ พระนางปชาบดีโคตมี ผู้เป็นน้ำจิงเป็นผู้เลี้ยงดูพระองค์ต่อมา เมื่อพระชนมายุได้ ๑๖ พรรษา เจ้าชายสิทธัตถะได้อภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา (พิมพา) พระองค์มีพระโอรส ๑ พระองค์ พระนามว่า ราหุล เจ้าชายสิทธัตถะทรงแลเห็นความผันแปรของชีวิต ได้แก่ ความแก่ เจ็บ ตาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตของคนมีความทุกข์ พระองค์คิดว่าทำอย่างไรพระองค์และผู้คนทั้งหลายจึงจะพ้นจากความแก่ ความเจ็บไข้ และความตายได้โดยสิ้นเชิง จึงทรงตั้งพระทัยแน่วแน่ที่จะแสวงหาวิธีดับทุกข์ ดังนั้นพระองค์จึงตัดสินพระทัยเสด็จออกผนวชเมื่อพระองค์มีพระชนมายุได้ ๒๙ พรรษา หลังจากออกผนวชแล้ว พระองค์ทรงบำเพ็ญเพียรด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นเวลานานถึง ๖ ปี จนในที่สุดก็บรรลุผลสำเร็จจรรุ่งแจ้งเห็นจริงในอริยสัจหรือความจริง ๔ ประการ ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ภายใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ขณะมีพระชนมายุ ๓๕ พรรษาพระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่ธรรมะที่พระองค์ตรัสรู้จนมีผู้เลื่อมใสในคำสอนของพระองค์และหันมานับถือพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก พระองค์ทรงประกาศธรรมร่วมกับพระสาวกองค์อื่น ๆ อยู่ถึง ๔๕ ปี จึงได้เสด็จปรินิพพานในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ รวมพระชนมายุ ๘๐ พรรษา ถึงแม้ว่าพระพุทธเจ้าจะปรินิพพานไปเป็นเวลาถึง ๒,๕๐๐ ปีเศษแล้วก็ตาม แต่หลักธรรมคำสอนของพระองค์ก็ยังคงตั้งมั่นอยู่ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของพระพุทธศาสนา คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ซึ่งรวมเรียกว่า พระรัตนตรัย พระคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาที่รวบรวมคำสอนต่างๆ ของพระพุทธเจ้าเรียกว่า พระไตรปิฎก

หลักธรรมสำคัญที่ถือเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ได้แก่ การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การทำความดีให้ถึงพร้อม และการทำจิตใจให้บริสุทธิ์

ศาสนาคริสต์

พระเยซูเกิดเมื่อประมาณสองพันปีที่ผ่านมาแล้วในดินแดนปาเลสไตน์ปัจจุบันก็คือประเทศอิสราเอล พระองค์ทรงเติบโต ในเมืองนาซาเร็ธ เป็นช่างไม้ เมื่อพระชนมายุ 30 พระองค์รวบรวม"สาวก"ได้กลุ่มหนึ่งพวกเขาเดินทางไปทั่วประเทศกับพระองค์พระองค์สามารถรักษาโรคภัยด้วยการ ใช้พระหัตถ์สัมผัสและต้องผู้ป่วย และทรงทำการอัศจรรย์อื่นๆอีกมากมายพระองค์ทรงใช้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของพวกเขา มาสอนพวกเขา บางครั้งเราเรียกเรื่องราวเหล่านี้ว่าเรื่องอุปมาเปรียบเทียบ สำหรับชาวคริสต์นั้นเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดในชีวิตของพระเยซูคือสิ่งที่เกิดขึ้น หลังจาก การวายพระชนม์ของพระองค์ที่เยรูซาเล็ม เรื่องอุปมาของพระเยซูเกี่ยวกับเหรียญเงินที่หายไปหญิงคนหนึ่งมีเหรียญเงินอยู่สิบอันวันหนึ่งคน นี้ทำเหรียญเงินหายไปหนึ่งอันเธออาศัยอยู่ในบ้านที่มีหน้าต่างน้อย ดังนั้นเธอจึงต้องจุดตะเกียง แล้วก็ค่อยๆ กวาดบ้านเพื่อหาเหรียญที่หายไป เมื่อพบ เธอตื่นเต้นและดีใจมาก เธอจึงไปเล่าให้เพื่อนบ้านทุกคนฟัง "ฉันมีข่าวดีมาบอก ฉันพบเหรียญที่ทำหายไปแล้ว"พระเยซูทรงบอกแก่ประชาชนที่นั่นฟัง พระองค์อยู่ว่า พระเจ้าทรงดีพระทัยเหมือนหญิงคนนี้ เมื่อคนที่ทำผิดพลาดและมีชีวิตที่ห่างเหินจากพระองค์นั้นได้หันกลับมาใช้ชีวิตตามวิถีทางที่ที่พระองค์ทรงต้องการ พระเยซู ไม่มีผู้ใดรู้จริงว่าพระเยซูทรงมีหน้าตาอย่างไรแต่ก็มีคนวาดภาพของพระองค์มากมายนับตั้งแต่สมัยที่พระองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ใน โลกเมื่อสองพันปีที่แล้ว ภาพที่เห็นนี้วาดไว้เมื่อประมาณ 800 ปีมาแล้ว

ศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามศาสนาอิสลามมีต้นกำเนิดที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นศาสนาใหญ่ที่มีผู้นับถือกันทั่วโลก เป็นศาสนาที่นับถือเป็นอันดับสองของโลกรองจากศาสนาคริสต์ ในประเทศไทยศาสนาอิสลามนับถือเป็นอันดับสองรองจากพุทธศาสนาบริเวณที่นับถือศาสนาเป็นจำนวนมากได้แก่บริเวณภาคใต้

ศาสนาอิสลาม คำว่า อิสลาม แปลตามศัพท์ว่า การยอมมอบตนตามประสงค์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของโดยสิ้นเชิง ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า มุสลิม แปลว่า ผู้ยอมมอบตนต่อพระเจ้า

ประวัติของศาสนา ศาสดาของศาสนาอิสลาม คือ นบีมุฮัมมัด ศาสนาอิสลามเกิดขึ้นในดินแดนทะเลทรายอาหรับซึ่งเป็นเมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบียในปัจจุบัน ในยุคนั้นชาวอาหรับแตกแยกออกเป็นหลายกลุ่มขาดความสามัคคียากแก่การปกครอง มีการ รบพุ่งฆ่าฟันกันตลอดเวลา ไม่มีศาสนาเป็นแก่นสาร คนส่วนใหญ่ นับถือเทพเจ้าและรูปเคารพต่าง ๆ ประชาชนไม่มีศีลธรรม สตรีจะถูกข่มเหงรังแกมากที่สุด นบีมุฮัมมัด เกิดขึ้นท่ามกลางสภาพสังคมที่ เสื่อมทรามเช่นนี้ จึงคิดหาวิธีที่จะช่วยปรับปรุงแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น นบีมุฮัมมัด เป็นผู้ที่ไม่ใฝ่ในทางศาสนา หากความสงบและบำเพ็ญสมาธิ ที่ ถ้ำ ฮิรอ บนภูเขาฮูร ในคืนหนึ่งของเดือนรอมฎอน กาเบรียลทูตของพระเจ้า ได้นำโองการ ของอัลลอฮ์มาประทาน นบีมุฮัมมัด ได้นำคำสอนเหล่านี้มาเผยแพร่จนเกิดเป็นศาสนาอิสลามขึ้น ในระยะแรกของการเผยแพร่ศาสนา ได้รับการต่อต้านเป็นอย่างมาก ถึงกับถูกทำร้าย จนต้อง หลบหนีไปอยู่เมืองมะดีนะฮ์ จนเป็นที่ยอมรับและมีคนนับถือมากมายก็กลับมายึดเมืองเมกกะ ทำการ เผยแพร่ศาสนาอิสลามอย่างเต็มที่ การเผยแพร่ศาสนาของอิสลามออกไปยังประเทศต่าง ๆ ในยุคหลัง เป็นไปโดยการใช้สงครามเข้ายึดเมืองเพื่อเผยแพร่ศาสนา โดยมีคัมภีร์ในศาสนาอิสลามคือคัมภีร์อัลกุรอาน

หลักคำสอนที่สำคัญในศาสนาคือหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติสำหรับผู้ที่ยึดถือศาสนาจะปฏิบัติตนดังนี้

- 1 การไม่มีพระเจ้าองค์อื่นนอกจาก อัลลอฮ์
- 2 การละหมาด(สวดภาวนา) วันละ 5 ครั้ง
- 3 การถือศีลอด
- 4 การบริจาคทาน(ซะกาต)
- 5 การประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

นอกจากนี้ชาวมุสลิมยังมีข้อปฏิบัติที่สำคัญนอกเหนือจากหลักการที่กล่าวมา คือการไม่รับประทานเนื้อหมู

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์หรือฮินดูมีแหล่งกำเนิดในเอเชียใต้ แถบประเทศอินเดียและประเทศปากีสถาน เป็นศาสนาที่เก่าแก่มากที่สุดในโลกศาสนาหนึ่ง มีอายุมากกว่า 5,000 ปี ผู้ที่ยึดถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดูถือว่าศาสนาของตนไม่มีจุดกำเนิดและไม่มีจุดสิ้นสุดจะคงอยู่คู่โลกนิรันดร

ศาสนาพราหมณ์หรือศาสนาฮินดูเป็นศาสนาเดียวกัน คำว่า ศาสนาพราหมณ์ มีความหมายว่า“ศาสนาของพระพรหม” ต่อมาได้ปฏิรูปให้เป็น ศาสนาฮินดู คำว่า “ฮินดู” เป็นคำที่ใช้เรียกชาวอารยันที่อพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานในลุ่มแม่น้ำสินธุซึ่งอยู่ในประเทศปากีสถานในปัจจุบัน ชาวอารยันได้พัฒนาศาสนาพราหมณ์โดยการปฏิรูปคำสอนเดิมและเพิ่มเติมคำสอนใหม่ๆ ลงไปผสมกับความเชื่อดั้งเดิมของชนพื้นเมืองหรือชาวมิถิลชะหรือทาสๆ แต่ไม่ได้เรียกศาสนาใหม่ว่า “ฮินดู” เพียงแต่เรียกว่า “สนาตนะธรรม” หรือกฎธรรมชาตินิรันดร ต่อมาชาวตะวันตกจึงเรียกศาสนาของคนแถบแม่น้ำสินธุว่า “ศาสนาฮินดู” เพราะฉะนั้นศาสนาพราหมณ์จึงมีอีกชื่อในศาสนาใหม่ว่าฮินดู ปัจจุบันนี้ศาสนิกชนพราหมณ์-ฮินดูส่วนมากอยู่ในประเทศอินเดีย ส่วนหนึ่งจะอาศัยอยู่ในประเทศอื่นๆ เช่น ศรีลังกา บาห์ลี อินโดนีเซีย ไทย และแอฟริกาใต้ โดยทั่วไป ถือว่าชาวฮินดูเชื่อว่า มีเทพเจ้าสูงสุด 3 องค์ คือ [พระพรหม](#) ซึ่งเป็นผู้สร้างโลก [พระอิศวร](#) หรือ พระศิวะ เป็นผู้ทำลาย และ[พระวิษณุ](#) หรือ [พระนารายณ์](#) เป็นผู้ปกป้องและรักษาโลก

ศาสนาฮินดูมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานมากกว่า ๓,๐๐๐ ปี เป็นศาสนาที่ไม่มีศาสดาเป็นผู้ประกาศศาสนา เป็นศาสนาของชาวอารยะ(ภาษาบาลีเรียกว่าชาวอริยกะ)ซึ่งเชื่อกันว่าอพยพมาจากยุโรป เข้ามาสู่อินเดียเมื่อราว ๓,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว ชาวฮินดูเชื่อว่าศาสนาฮินดูสืบทอดมาจากคัมภีร์พระเวทซึ่งเชื่อว่า ฤๅษีในสมัยก่อนได้รับ โดยตรงจากพระเป็นเจ้าจึงมีชื่อเรียกรวมๆว่า คัมภีร์ศรุต (Śruti) จากหลักฐานทางโบราณคดีทำให้เราทราบว่าชาวพื้นเมืองเดิมที่บริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุ เป็นเจ้าของวัฒนธรรมซึ่งเรียกกันว่า อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ (ราว ๒๐๔๗-๑๓๕๗ปี ก่อน พ.ศ.) เป็นอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรืองเพราะมีการสร้างเมืองที่มีผังเมืองเป็นระเบียบ ประชาชนมีการอาบน้ำตามพิธีทางศาสนาเคารพบูชาเทพเปลือยกายที่มีเขาและมีสัตว์แวดล้อม กราบไหว้เทพที่สิงสถิตอยู่ที่ต้นไม้ นับถือสัตว์คล้ายวัวมีเขาหนึ่งเขา ศาสนาของชาวพื้นเมืองเดิมแตกต่างจากศาสนาของชาวอารยะที่อพยพเข้ามาในภายหลังที่มาตั้งรกรากยุคแรกๆที่ลุ่มแม่น้ำสินธุ ชาวอารยยุคแรกๆเคารพนับถือเทพหลายองค์ที่เป็นพลังอยู่เบื้องหลังธรรมชาติซึ่งยังไม่มีรูปร่างแบบรูปร่างมนุษย์อย่าง

ชัดเจนเหมือนเทพในศาสนาฮินดูยุคหลัง ยุคที่ชาวอารยะเข้ามานั้นอารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุได้ล่มสลายไปแล้ว แต่ศาสนาของชาวพื้นเมืองเดิมก็ยังคงมีผู้นับถือต่อมาและได้มีอิทธิพลต่อศาสนาของชาวอารยะในสมัยหลัง

ศาสนาพราหมณ์หรือฮินดูเป็นศาสนาที่เก่าแก่มากที่สุดในโลกศาสนาหนึ่ง มีอายุกว่า 4,000 ปี เนื่องจากศาสนา นี้มีวิวัฒนาการ อันยาวนานผ่านขั้นตอนทางประวัติศาสตร์หลายขั้นตอนตั้งแต่โบราณกาลถึงปัจจุบัน จึงเป็นการยากในการศึกษาเรื่องราวต่างๆ ให้แจ่มแจ้งชัดเจนยิ่งกว่าศาสนาอื่นๆ ไม่มีใครกำหนดได้ว่า ศาสดาคือใคร จนต้องถือว่าไม่มีศาสดา หรือผู้ก่อตั้งศาสนา คิดว่าเกิดจาก การได้ยินได้ฟังต่อๆ กันมา หรือเกิดจากประสบการณ์ทางศาสนา ของชาวฮินดูร่วมกัน เกิดเป็นคำสอน เป็นคำภีร์ขึ้นจนผู้นับถือศาสนา มีความเชื่อ และแนวทางปฏิบัติต่างกันมากมาย ทั้งในสมัยเดียวกัน และสมัยต่างกัน แม้แต่ชื่อของศาสนาเอง ก็ยังเรียกต่างกันไปตาม กาลเวลา

ใบความรู้

หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา

ศาสนาพุทธ

หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา ได้แก่

๑. การไม่ทำความชั่ว

หลักธรรมที่พึงให้คนละเว้นจากความชั่วมีหลายประการ เช่น ศีล ๕ ทุจจริต ๓ อบายมุข ๔ เป็นต้น เบญจศีลหรือศีล ๕ หมายถึง ข้อควรละเว้น ๕ ประการ มีดังนี้

๑. จดเว้นจากการฆ่าสัตว์
๒. จดเว้นจากการลักทรัพย์
๓. จดเว้นจากการผิดลูกเมียผู้อื่น
๔. จดเว้นจากการพูดปด
๕. จดเว้นจากการเสพสิ่งเสพติดให้โทษ

๒. การทำความดีให้ถึงพร้อม

ในทางพระพุทธศาสนา การที่คนเราละเว้นจากการทำความชั่วเพียงอย่างเดียวเท่านั้นไม่พอ เราจะต้องทำความดีควบคู่ไปด้วย หลักธรรมที่สอนให้เราทำความดีในพระพุทธศาสนามีหลายประการ เช่น เบญจธรรม สัจจริต ๓ มงคล ๓๘ ประการ เป็นต้น

เบญจธรรม หรือ ธรรม ๕ หมายถึง ข้อควรปฏิบัติ ๕ ประการ มีดังนี้

๑. มีความเมตตา กรุณา
๒. ประกอบอาชีพสุจริต
๓. มีความสำรวมในกาม
๔. พูดความจริง
๕. เป็นผู้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

นอกจากนี้ ยังมีหลักธรรมที่ควรปฏิบัติอื่น ๆ อีก เช่น

- ความกตัญญูกตเวที คือ การนึกถึงบุญคุณผู้อื่นที่มีต่อตนเอง และรู้จักตอบแทนบุญคุณนั้น
- ความสามัคคี คือ การร่วมแรงร่วมใจ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน
- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คือ การแสดงน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ ลดความเห็นแก่ตัวของตนเอง อันจะ

นำไปสู่ความสงบสุขในสังคม

๓. การทำจิตใจให้บริสุทธิ์

เป็นการฝึกควบคุมจิตใจของตนให้จดจ่อแน่วแน้อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนเกิดสมาธิในแนวทางของพระพุทธศาสนาถือว่า จิตที่มีสมาธิ คือ จิตที่มีพลัง และมีความบริสุทธิ์ผ่องใส ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาปัญญา เพื่อให้เกิดความหลุดพ้นจากความทุกข์

ศาสนาคริสต์

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์มีหลักคำสอนที่สำคัญ ได้แก่

๑. บัญญัติ ๑๐ ประการ

- ๑) จงนมัสการพระเจ้าแต่เพียงพระองค์เดียว
- ๒) อย่าออกพระนามพระเจ้าโดยไม่มีเหตุผล
- ๓) จงถือวันพระเจ้าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์
- ๔) จงนับถือบิดามารดา
- ๕) อย่าฆ่าคน
- ๖) อย่าผิดประเวณี
- ๗) อย่าลักทรัพย์
- ๘) อย่านินทาว่าร้ายผู้อื่น
- ๙) อย่าคิดมิชอบ
- ๑๐) อย่ามีความโลภในสิ่งของผู้อื่น

๒. ศาสนาคริสต์สอนให้ทุกคนมีความรักในพระเจ้า

ปฏิบัติตามคำสอนของพระเจ้าและมีความรักในเพื่อนมนุษย์ คำสอนเรื่องความรักในคริสต์ศาสนา หมายถึง ความรักด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข เสียสละให้แกกันเมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น และยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี ความรักระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า เปรียบเหมือนความรักระหว่างบิดากับบุตร

ความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ พระเยซูสอนให้รักเพื่อนบ้าน (มนุษย์ทั้งโลก) เหมือนรักตนเอง สอนให้รักศัตรู คือ รู้จักการให้อภัยและเสียสละ

ศาสนาอิสลาม

หลักธรรมที่สำคัญของศาสนาอิสลาม ที่สำคัญได้แก่

1. **หลักศรัทธา 6 ประการ** คำว่าศรัทธาสำหรับชาวมุสลิม หมายถึง ความเชื่อมั่นด้วยจิตใจโดยปราศจากการระแวงสงสัยหรือการโต้แย้งใดๆ หลักศรัทธาในศาสนาอิสลามมี 6 ประการ คือ

- 1) ศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้า ชาวมุสลิมต้องศรัทธาต่อพระอัลลอฮ์แต่เพียงพระองค์เดียว
- 2) ศรัทธาในบรรดามลาอิกะฮ์ ว่ามีจริง คำว่า “มลาอิกะฮ์” หมายถึง ทูตสวรรค์หรือเทวดาของพระเจ้า เป็นคนกลางระหว่างพระเจ้ากับศาสนิกชน เป็นวิญญาณที่มองไม่เห็น สัมผัสไม่ได้
- 3) ศรัทธาในคัมภีร์อัลกุรอาน
- 4) ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต ในคัมภีร์อัลกุรอานกล่าวถึงศาสนทูตว่ามีทั้งหมด 25 ท่าน ท่านแรก คือนบีอาดัม และท่านสุดท้ายคือนบีมุฮัมมัด
- 5) ศรัทธาในวันพิพากษา มุสลิมต้องเชื่อว่าโลกนี้ไม่จริง ต้องมีวันแตกสลายหรือมีวันสิ้นโลก
- 6) ศรัทธาในกฎศกาวะ (ลิขิต) ของพระเจ้า ชาวมุสลิมเชื่อว่าพระเจ้าได้ทรงกำหนดกฎอันแน่นอนไว้ 2 ประเภท คือ กฎที่ตายตัว เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ทุกสิ่งเป็นไปตามพระประสงค์ของพระเจ้า เช่น การถือกำเนิดชาติพันธุ์ รูปร่างหน้าตา ฯลฯ และกฎที่ไม่ตายตัว เป็นกฎที่ดำเนินไปตามเหตุผล เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งพระเจ้าได้ประทานแนวทางชีวิตที่เที่ยงพร้อมทั้งสติปัญญาของมนุษย์ ดังนั้นมุสลิมทุกคนต้องพยายามทำให้ดีที่สุด

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นศาสนาที่เก่าแก่ที่สุด มีหลักธรรมสำคัญ ๆ ดังนี้

๑. หลักธรรม ๑๐ ประการ

๑. ธฤติ ได้แก่ ความพอใจ ความกล้า ความมั่นคง ซึ่งหมายถึง การพากเพียรจนได้รับความสำเร็จ
๒. กษมา ได้แก่ ความอดทน นั่นคือพากเพียรและอดทน โดยยึดความเมตตากรุณาเป็นที่ตั้ง
๓. ทมะ ได้แก่ การข่มจิตใจของตนด้วยเมตตา และมีสติอยู่เสมอ
๔. อัศเตยะ ได้แก่ การไม่ลักขโมย ไม่กระทำโจรกรรม
๕. เชาจะ ได้แก่ การกระทำตนให้บริสุทธิ์ทั้งกายและใจ
๖. อินทริยนิครหะ ได้แก่ การหมั่นตรวจสอบอินทริย์ ๑๐ ประการ ให้ได้รับการตอบสนองที่ถูกต้อง
๗. ธี ได้แก่ ปัญญา สติ มติ ความคิด ความมั่นคงยืนนาน นั่นคือมีปัญญาและรู้จักระเบียบวิธีต่าง ๆ
๘. วิทยา ได้แก่ ความรู้ทางปรัชญา
๙. สัตยา ได้แก่ ความจริง คือ ซื่อสัตย์ต่อกันและกัน
๑๐. อโกธะ ได้แก่ ความไม่โกรธ

๒. หลักอาศรม ๔

เป็นขั้นตอนการดำเนินชีวิตของผู้ที่นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เพื่อยกระดับชีวิตให้สูงขึ้น มี ๔ ประการคือ

๑. พรหมจารี เป็นขั้นตอนที่เด็กชายทุกคนที่เกิดในวรรณะพราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ ต้องศึกษาเล่าเรียน ต้องเข้าพิธีมอบตนเป็นนักศึกษา และจะต้องปรนนิบัติรับใช้อาจารย์พร้อมกับศึกษาเล่าเรียน

๒. คฤหัสถ์ เป็นวัยแห่งการครองเรือน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วกลับไปใช้ชีวิตทางโลก แต่งงานและมีบุตรเพื่อสืบสกุล โดยยึดหลักธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

๓. วานปรสถ์ เป็นขั้นที่แสวงหาธรรม โดยการออกบวชสู่ป่า เพื่อฝึกจิตใจให้บริสุทธิ์และเตรียมปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

๔. สันยาสี เป็นขั้นสุดท้ายแห่งชีวิต โดยสละชีวิตทางโลกออกบวชบำเพ็ญเพียรตามหลักศาสนา เพื่อความหลุดพ้น

บันทึกหลังการสอน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กศน. ตำบล ..... กศน.อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

สัปดาห์ที่..... วันที่.....

ผู้เรียนทั้งหมด.....คน มาเรียน.....คน ขาดเรียน ..... คน

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก

( )

ความคิดเห็น	ความคิดเห็น
....	....
ลงชื่อ.....นายทะเบียน ( )	ลงชื่อ.....ผู้บริหารสถานศึกษา ( )

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสนาและหน้าที่พลเมือง

ครั้งที่ ..... วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เรื่อง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

ตัวชี้วัด

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ในวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ประเทศ และทวีปเอเชีย
2. ตระหนักถึงความสำคัญ ของวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ประเทศ และทวีปเอเชีย
3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณีประเทศ และทวีปเอเชีย

เนื้อหา

1. วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ท้องถิ่น และของประเทศ
2. ความสำคัญ ของวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ท้องถิ่น และของประเทศ
3. การปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น

ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้

1. ครูและผู้เรียนร่วมพูดคุยเกี่ยวกับศาสนาที่นักเรียนนับถือ และหลักคำสอนที่นักศึกษายึดถือ เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
2. ให้นักศึกษาบอกแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นที่พึงประสงค์และสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข

ขั้นที่ 2 การแสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้

1. วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ท้องถิ่น และของประเทศ
2. ความสำคัญ ของวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ท้องถิ่น และของประเทศ
3. การปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

ผู้เรียนมีความรู้ และเห็นความสำคัญเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีในประเทศไทย และเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้

ขั้นที่ 4 การประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน
2. ใบงาน

สื่อ

1. หนังสือเรียน/สื่อสิ่งพิมพ์
2. อินเทอร์เน็ต

วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชีย

วัฒนธรรมไทยระดับประเทศและระดับภูมิภาค

ลักษณะของวัฒนธรรมไทย

ความหมายของวัฒนธรรมมีหลายอย่าง เช่น หมายถึงขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ได้รับ การปรุงแต่งให้ดีแล้ว หรือสิ่งที่ได้รับการยอมรับและยกย่องมาเป็นเวลานานแล้ว

เช่น ค่านิยม ความคิดเห็นวิทยาการต่าง ๆ เป็นต้น

วัฒนธรรมไทยในแต่ละท้องถิ่น จะมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ และยังมี การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เป็นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ

การเมืองการปกครอง และการดำเนินชีวิตของคนไทยอยู่ตลอดเวลา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่สืบสานต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน มีวัฒนธรรมหลักที่ถือว่าเป็นวัฒนธรรมประจำชาติไทย และแสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย ได้แก่

1. ศาสนา คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา แต่ก็ได้กีดกันผู้นับถือศาสนาอื่นแต่อย่างใด
2. ภาษา คนไทยมีภาษาและตัวอักษรไทย ซึ่งพ่อขุนรามคำแหงได้ประดิษฐ์ขึ้นในสมัยสุโขทัยเมื่อ พ.ศ.

1826

3. ประเพณีไทย เป็นสิ่งที่แสดงถึงวิถีชีวิตของคนไทยที่เคยปฏิบัติสืบเนื่องกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และได้สืบทอดกันมาจนถึงลูกหลาน ที่เรียกกันว่าขนบธรรมเนียมประเพณีนั่นเอง

เช่น การไหว้ การเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เป็นต้น สังคมไทยประกอบด้วยผู้คนหลายเชื้อชาติ ศาสนา และสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่นก็มีความแตกต่างกันออกไป

วัฒนธรรมของผู้คนจึงมีความแตกต่างกันออกไปในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1) วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคของสังคมไทย แบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็น 4 ภาคใหญ่ ๆ ได้ ดังนี้

(1) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือ เป็นภูมิภาคที่มีเอกลักษณ์ที่มีความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน เช่น ประเพณีตานก๋วยสลากประเพณีปอยหลวง การกินขันโตก พิธีสืบชะตาเมือง เป็นต้น

(2) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) เป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมที่เก่าแก่ มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีผีตาโชน ประเพณีแห่ปราสาทผึ้งและหมอลำ เป็นต้น

(3) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคกลาง เนื่องจากอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จึงมีชีวิตผูกพันอยู่กับการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ และมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ เช่น ประเพณีทำขวัญข้าว การบูชาแม่โพสพ การลงแขกเกี่ยวข้าวและลำตัด เป็นต้น

(4) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ประชากรมีความแตกต่างกันทางด้านศาสนาเป็นกลุ่ม ๆ มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมประเพณี จึงมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะภาค เช่น ประเพณีการชักพระ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ การเต้นรอนเง็ง หนังตะลุง และรำมโนราห์ เป็นต้น

2) วัฒนธรรมพื้นบ้านของสังคมไทย

วัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นจะสืบทอดกันมาด้วยการพูดจา บอกเล่า สั่งสอน หรือทำให้ดูเป็นตัวอย่างเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันและการรวมกลุ่ม รวมพลังกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันตามความเชื่อ นั้น ๆ สามารถอธิบายได้ 4 ประเภท ได้แก่

(1) มุขปาฐะต่าง ๆ เช่น ตำนานหรือนิทานพื้นบ้าน สุภาษิต ที่ถือเป็นคติสอนใจการดำเนินชีวิต คำพังเพย ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น

(2) ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม ความเชื่อมีทั้งความเชื่อดั้งเดิมที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา เช่น การนับถือผี เป็นต้น และความเชื่อที่มีเหตุผลตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ปัจจุบันมักเป็นแบบผสมผสานร่วมกัน

(3) ทัศนกรรมพื้นบ้าน เป็นงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์หรือประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ในแต่ละท้องถิ่นย่อมแตกต่างกันไป ทั้งด้านการใช้วัสดุ เทคนิคและการถ่ายทอดสืบต่อกัน เช่น งานจักสาน งานถักทอ งานปั้น งานแกะสลัก และงานวาดภาพ เป็นต้น

(4) ภาษาไทยพื้นบ้าน คนไทยทุกภาคส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นปกติ แต่มีสำเนียงและการใช้คำแตกต่างกันเล็กน้อยแต่ละท้องถิ่น ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมใกล้เคียงด้วย ภาษาไทยพื้นบ้านที่ใช้กันอยู่ในกลุ่มท้องถิ่นต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาล้านนา ภาษาไทยใหญ่ ภาษาไทยอีสาน ภาษาไทยภูเขา เป็นต้น

วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคและพื้นบ้านของไทยมีความสำคัญที่ชาวไทยทุกคนควรช่วยกันฟื้นฟู ปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศชาติ เพื่อเป็นเอกลักษณ์คู่กับชาติไทยสืบไป

วัฒนธรรมมาจากการสร้างสรรค์ของมนุษยชาติ ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยต่าง ๆ ดังนั้นเราจึงไม่ควรดูถูกวัฒนธรรมของชาติอื่น

วัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม

ประชากร

การกระจายของประชากร ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ กล่าวคือ บริเวณที่ประชากรเบาบางเป็นบริเวณที่แห้งแล้งและหนาวเย็นเกินไป เช่น ในไซบีเรียและภาคกลางของทวีปหรือเป็นบริเวณที่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน ได้แก่ เขตทะเลทรายในเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ได้แก่ บริเวณชายฝั่งมหาสมุทรและตามลุ่มแม่น้ำต่างๆ เช่น ลุ่มแม่น้ำอวองโกลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง

ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ลุ่มแม่น้ำคงคา ลุ่มแม่น้ำพรหมบุตร ลุ่มแม่น้ำสินธุ เป็นต้น และในเกาะบางเกาะที่มีดินอุดมสมบูรณ์ เช่น เกาะของประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และญี่ปุ่น เป็นต้น

เชื้อชาติ ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่และมีประชากรมากที่สุดประกอบด้วยหลายเชื้อชาติด้วยกัน ได้แก่

- เชื้อสายมองโกลอยด์ แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ พวกมองโกลอยด์เหนือ เป็นประชากรส่วนใหญ่ของทวีปเอเชีย ได้แก่ ชาวทิเบต ชาวจีน ชาวญี่ปุ่น และชาวเกาหลี และพวกมองโกลอยด์ใต้ อยู่ทางใต้และตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย ได้แก่ ชาวไทย พม่า ลาว เวียดนาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย รวมทั้งชนกลุ่มน้อยแถบภูเขาในประเทศไทย พม่า ลาว เวียดนาม และชนกลุ่มน้อยในหมู่เกาะของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- เชื้อสายคอเคซอยด์ เป็นพวกผิวขาว หน้าตารูปร่างสูงใหญ่อย่างชาวยุโรปแต่ตาและผมมีสีดำ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และทางภาคเหนือของอินเดีย ได้แก่ ชาวอาหรับ ชาวปากีสถาน ชาวอินเดีย และประชากรในประเทศเนปาล และภูฏาน
- เชื้อสายนิกรอยด์ เป็นชาวเอเชียผิวดำ ได้แก่ ชาวพื้นเมืองทางภาคใต้ของอินเดีย (ดราวิเดียน) และชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในส่วนต่างๆของเอเชีย ได้แก่ พวกเงาะซาไก เซมิง ปาปวน ส่วนใหญ่พวกนี้มีรูปร่างค่อนข้างเล็ก ผมหยิก ได้แก่ ประชากรที่อาศัยทางภาคใต้ของอินเดีย ในศรีลังกา ในคาบสมุทรมลายู และในหมู่เกาะต่างๆของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ภาษา ทวีปเอเชียมีภาษาที่ใช้กันนับพันภาษาซึ่งจำแนกเป็น 8 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

- กลุ่มภาษาตุรคิก ใช้กันทางภาคใต้ของสหพันธรัฐรัสเซีย

- กลุ่มภาษาสลาวิกเป็นภาษาของชาวรัสเซียกลางและตะวันตกเฉียงใต้
- กลุ่มภาษาตุงกุกิก ใช้กันทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน
- กลุ่มภาษาจีน เป็นกลุ่มภาษาที่ประชากรส่วนใหญ่ของทวีปเอเชียใช้พูดกัน และภาษาจีนกลุ่มอื่นๆซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันในประเทศจีน เวียดนาม เกาหลี ญี่ปุ่น
- กลุ่มภาษาอินโด-อารยัน เป็นกลุ่มภาษาในเอเชียใต้
- กลุ่มภาษาอิเรเนียน เป็นกลุ่มภาษาที่ใช้พูดกันแถบที่ราบสูงอิหร่าน
- กลุ่มภาษาทิเบต-พม่า ได้แก่ภาษาทิเบต และภาษาของประเทศต่างๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- กลุ่มภาษามองโกล ได้แก่ภาษามองโกเลีย และภาษาที่ใช้กันในไซบีเรียของสหพันธรัฐรัสเซีย

ปัจจุบันนี้ภาษาในทวีปเอเชียบางกลุ่มมีผู้ใช้มากขึ้นเช่นภาษาของจีน โดยเฉพาะภาษาแมนดาริน ขณะเดียวกันภาษาบางกลุ่มกลับมีจำนวนผู้ใช้น้อยลง เช่นกลุ่มภาษาตุงกุกิกที่ใช้กันทางตะวันออกเฉียงเหนือของจีน ส่วนอินเดียมีภาษาถิ่นมากมายและเคยตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษเป็นเวลานาน รัฐบาลจึงให้ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาฮินดีเป็นภาษาทางการ

ศาสนา

ศาสนาที่สำคัญของโลกทุกศาสนาต่างเกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ซึ่งมีแหล่งกำเนิด ดังนี้

- เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ เป็นต้นกำเนิดของศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์และอิสลาม ศาสนาฮินดู เป็นศาสนาเก่าแก่ที่สุดในเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ และเป็นต้นกำเนิดของ ศาสนาคริสต์ ซึ่งเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในโลกขณะนี้ โดยได้เผยแผ่ไปสู่ยุโรป และซีกโลกตะวันตกอื่นๆและชาวยุโรปนำมาเผยแผ่สู่ทวีปเอเชียอีกครั้งหนึ่ง ศาสนาอิสลาม เกิดภายหลังศาสนาคริสต์ประมาณ 600 ปี เป็นศาสนาที่สำคัญของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ปัจจุบันศาสนานี้ยังได้เผยแผ่เข้าสู่ภาคเหนือของอินเดีย ดินแดนทางตอนเหนือของอ่าวเบงกอล คาบสมุทรมลายู และประเทศอินโดนีเซีย
- เอเชียใต้ เป็นแหล่งกำเนิดศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ ศาสนาฮินดู มีความเชื่อมาจากศาสนาพราหมณ์ ซึ่งเป็นศาสนาเก่าแก่ของโลกเมื่อประมาณ 5000ปี และเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของชาวอินเดีย กระทั่งถึงปัจจุบันนี้ ส่วน พระพุทธศาสนาเกิดก่อนศาสนาคริสต์ประมาณ 500 ปี และถึงแม้จะเกิดในอินเดีย แต่ก็มีชาวอินเดียนับถือพระพุทธศาสนาน้อย แต่มีผู้นับถือกันมากในทิเบต ศรีลังกา พม่า ไทย ลาว และกัมพูชา
- เอเชียตะวันออก เป็นแหล่งกำเนิดของลัทธิขงจื้อ เต๋า และชินโต ต่อมาเมื่อพระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าสู่จีน ก็ปรากฏว่า หลักธรรมของศาสนาพุทธสามารถผสมผสานเข้ากับคำสอนของขงจื้อได้ดี ส่วนในญี่ปุ่นพระพุทธศาสนายังมีปัญหาเกี่ยวกับปรัชญาและความคิดในศาสนาชินโตอยู่บ้าง

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

ทรัพยากรที่เป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญของทวีปเอเชีย ได้แก่ แร่ธาตุ เอเชียเป็นทวีปที่อุดมด้วยทรัพยากรแร่ธาตุหลายชนิด ซึ่งกระจายอยู่ในภูมิภาคต่างๆที่สำคัญมีดังนี้

- ถ่านหิน ทวีปเอเชียมีถ่านหินมากที่สุดในโลกคือ ประมาณ 3 ใน 5 ของปริมาณถ่านหินสำรองของโลก แหล่งสำคัญอยู่ในประเทศจีน อินเดีย โซมาเลีย และในคาบสมุทรเกาหลี
- เหล็ก มีสินแร่เหล็กอยู่ถึง 2 ใน 3 ของปริมาณเหล็กสำรองของโลก แหล่งสำคัญมีในจีน อินเดีย
- ดีบุก ทวีปเอเชียผลิตแร่ดีบุกได้มากที่สุดในโลก ได้แก่บริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย
- ปิโตรเลียมและแก๊สธรรมชาติ ทวีปเอเชียเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญที่สุดในโลก แหล่งน้ำมันดิบและแก๊สธรรมชาติได้แก่ บริเวณอ่าวเปอร์เซีย ทะเลเหลือง ทะเลจีนใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์อันดี

1. วัฒนธรรมทางด้านศาสนา คือ การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา เช่น เมื่อประเทศเพื่อนบ้านเดือดร้อนแล้วรีบให้ความช่วยเหลือ ก็จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านได้

2. วัฒนธรรมทางด้านภาษา คือ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทางด้านภาษากับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะทำให้ทำความเข้าใจ และถ่ายทอดวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านได้สะดวกขึ้น

3. วัฒนธรรมด้านขนบธรรมเนียมประเพณี คือ การเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การจัดประเพณีไหลเรือไฟของชาวไทยและชาวลาว

4. วัฒนธรรมทางการศึกษา คือ การส่งเสริมให้ประชากรไทยได้มีการศึกษาเรื่องราวของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างลึกซึ้ง

5. วัฒนธรรมด้านเนติธรรม คือ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีความสำคัญเสมอด้วยกฎหมายหรือการกระทำใดๆที่ไม่มีกฎหมายห้ามไว้แต่ผิดหลักศีลธรรม

ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย
ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันเป็นผลมาจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ รากฐานทางวัฒนธรรมและการนับถือศาสนา ซึ่งจะสรุปให้เห็นเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

1. ศาสนา ศาสนาสำคัญที่เผยแพร่เข้ามาและได้รับการยอมรับนับถือจากชนชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ผู้คนส่วนใหญ่ในประเทศไทย พม่า ลาว กัมพูชา ล้วนนับถือ ดังนั้นประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา ลัทธิความเชื่อต่าง ๆ ของพม่า ลาว กัมพูชา ก็จะคล้ายคลึงกับคนไทย เช่น การทำบุญตักบาตร การสวดมนตร์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การนิยมนำบุตรหลานเข้ารับการอุปสมบท เป็นต้น

สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม จึงมีวัฒนธรรมแบบอิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากคริสต์ศาสนา ประเทศสิงคโปร์และเวียดนาม นับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมเนียมตามแบบจีนเป็นหลัก

2. ภาษา ประเทศเพื่อนบ้านที่มีการพูด เขียน คล้ายคลึงกับไทยก็คือ ลาวเพียงชาติเดียวเท่านั้น ส่วนชาติอื่น ๆ ก็จะใช้ภาษาของตน ไม่ว่าจะเป็นพม่า เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ โดยที่ภาษาอังกฤษและภาษาจีนจะเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อกันได้ทั่วทั้งภูมิภาค

3. ประเพณี พิธีกรรม หากชาติใดที่มีรากฐานการนับถือศาสนาเป็นพระพุทธศาสนา ประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ก็จะคล้ายคลึงกับของไทย เช่น การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา เป็นต้น ส่วนประเพณีอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา พบว่าหากเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับไทย เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ก็จะมีประเพณีหลายอย่างคล้ายคลึงกับไทย เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เพียงแต่รายละเอียดของการจัดพิธีจะแตกต่างกันออกไป

ขณะเดียวกันวัฒนธรรมไทยในการแสดงความเคารพ โดยการไหว้ของคนไทย ชาติเหล่านี้ก็จะมีธรรมเนียมการไหว้เช่นเดียวกันสำหรับชาติอื่น ๆ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน จะมีประเพณีพิธีกรรมตามแบบอิสลาม เวียดนามกับสิงคโปร์จะมีประเพณีพิธีกรรมตามแบบจีน และมีวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาผสมผสาน ส่วนชาติที่มีแบบแผนประเพณี พิธีกรรมเหมือนอย่างตะวันตก คือ ฟิลิปปินส์

4. อาหาร อาหารของประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่จะประกอบด้วย ข้าว พืชผัก และเนื้อสัตว์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น การปรุงอาหารโดยมากจะใช้เครื่องเทศประเภท กะทิ น้ำมัน

รสชาติจัดจ้าน โดยอาหารของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีอยู่อย่างหลากหลาย สีสันดูน่ารับประทาน รสชาติเผ็ดร้อน ประเทศที่รับประทานอาหารไม่แตกต่างจากคนไทยก็ยังคงเป็นพม่า ลาว กัมพูชา ขณะเดียวกันก็มีอาหารจากชาติอื่น ๆ เช่น ยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลี เข้ามาเผยแพร่ด้วย

5. การแต่งกาย ผู้คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หากไม่นับชุดพื้นเมืองและชุดประจำชาติแล้ว จะแต่งกายไม่แตกต่างกัน กล่าวคือสังคมเมืองในปัจจุบัน ผู้ชายสวมเสื้อ กางเกง ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อ กางเกง หรือกระโปรง แต่ในชนบทผู้หญิงจำนวนมากก็ยังสวมใส่ผ้าซิ่นกันอยู่ ทั้งนี้ชุดประจำชาติของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ล้วนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เมื่อดูแล้วสามารถบอกได้ทันทีว่าชุดแต่งกายนั้น ๆ เป็นของชนชาติใด

กล่าวโดยสรุปวัฒนธรรมไทย เป็นสิ่งดึงดูดที่บรรพบุรุษของเราได้สัมผัสและสืบทอดต่อกันมาจนเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย อย่างไรก็ตามประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดและมีดินแดนติดต่อกัน เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย จะมีวัฒนธรรมบางส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือมีมิติความเชื่อและประเพณีที่เหมือนหรือคล้ายกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านศาสนา เช่น พระพุทธศาสนา เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดประเพณีที่คล้ายคลึงกัน ส่วนศาสนาอิสลามในมาเลเซีย ก็จะมีพบว่ามี ความคล้ายคลึงกับจังหวัดชายแดนทางภาคใต้แต่กลับประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ห่างออกไป เช่น สิงคโปร์ บรูไน ก็จะทำให้มีวัฒนธรรมบางอย่างที่แตกต่างกับของไทย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรม นอกจากจะเป็นสิ่งที่สร้างความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ความเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติแล้ว วัฒนธรรมยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ความรู้สึกเป็นบ้านพี่เมืองน้องกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

ใบงานที่ 1

ให้ผู้เรียนค้นคว้า วัฒนธรรม ประเพณี ที่สำคัญของประเทศ ต่างๆ ในเอเชีย แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กศน. ตำบล ..... กศน.อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล
 สัปดาห์ที่..... วันที่.....
 ผู้เรียนทั้งหมด.....คน มาเรียน.....คน ขาดเรียน ..... คน

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....
 .....
 .....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
 .....
 .....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
 ( )

ความคิดเห็น	ความคิดเห็น
....	....
ลงชื่อ.....นายทะเบียน ( )	ลงชื่อ.....ผู้บริหารสถานศึกษา ( )

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสนาและหน้าที่พลเมือง
 ครั้งที่ 15 วันที่ .....เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง หน้าที่พลเมือง

ตัวชี้วัด

1. รู้และเข้าใจความสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. รู้และเข้าใจจริยธรรมของการอยู่ร่วมกัน
3. มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

เนื้อหา

1. ความสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. จริยธรรมของการอยู่ร่วมกัน
3. การเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้

๑. ครูและผู้เรียนร่วมพูดคุยเกี่ยวกับศาสนาที่นักเรียนนับถือ และหลักคำสอนที่นักศึกษายึดถือ เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

๒. ให้นักศึกษาบอกแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นที่พึงประสงค์และสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข

ขั้นที่ 2 การแสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้

ร่วมพูดคุยเรื่องราวต่างๆดังต่อไปนี้ แล้วศึกษาใบความรู้ แบ่งกลุ่มจัดทำใบงาน

1. ความหมายของประชาธิปไตย
2. สิทธิเสรีภาพ บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในวิถีประชาธิปไตย
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนตามกฎหมาย

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

นักศึกษาหาความรู้จาก กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง นำเสนอในชั้นเรียนครั้งต่อไป

ขั้นที่ 4 การประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน
2. ใบงาน

สื่อ

1. ใบงาน
2. หนังสือเรียน

สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และการปฏิบัติตนตามรัฐธรรมนูญ

หน้าที่ของพลเมืองดีตามรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญได้ให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนให้มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศมากขึ้น สิทธิและเสรีภาพโดยทั่วไปมักใช้รวม ๆ ไปด้วยกัน แต่สิทธิที่เป็นเสรีภาพแตกต่างจากสิทธิประเภทอื่นคือเสรีภาพนั้นคือการที่บุคคลสามารถกระทำในเรื่องหนึ่ง ๆ โดยไม่ต้องอาศัยให้รัฐดำเนินการใดๆ ให้เช่นเสรีภาพในการพูด ถ้าไม่เป็นไป บุคคลย่อมสามารถพูดโดยไม่ต้องอาศัยให้รัฐทำอะไรให้ และการที่รัฐธรรมนูญจะรับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการพูดหรือไม่ ไม่ได้ทำให้บุคคล ต้องพูดไม่ได้กลายเป็นไปเพียงแต่อาจถูกรัฐห้ามไม่ให้ พูดหรือแสดงความคิดเห็นได้ ส่วนสิทธิประเภทที่ไม่ใช่เสรีภาพ เป็นสิทธิที่บุคคลจะต้องอาศัยความช่วยเหลือและการดำเนินการบางประการจากรัฐ เช่น ในการใช้สิทธิเลือกตั้งต้องมี การกำหนดวันเลือกตั้ง รับสมัครผู้ลงเลือกตั้ง จัดหน่วยเลือกตั้ง เป็นต้น หรือสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องมีการรับอุทธรณ์หรือร้องเรียนเมื่อหน่วยงานราชการไม่ให้ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนขอและต้องมีคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด เป็นต้น ฉะนั้นเมื่อประชาชนได้สิทธิมากขึ้นก็ควรปฏิบัติหน้าที่ที่ตอบแทนแผ่นดินให้มากขึ้นเช่นกัน เพราะสิทธิกับหน้าที่เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินไปด้วยกันเสมอ

1. สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งที่บุคคลได้รับจากการเป็นสมาชิกของสังคม แบ่งออกเป็นสถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด เช่น ลูก หลาน คนไทย เป็นต้น และสถานภาพทางสังคม เช่น ครู นักเรียน แพทย์ เป็นต้น

2. บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติตามสถานภาพใน สถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ

3. สิทธิ หมายถึง อำนาจหรือผลประโยชน์ของบุคคลที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง เช่น สิทธิเลือกตั้ง กฎหมายกำหนดให้บุคคลที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์มีคุณสมบัติถูกต้องตามกฎหมายมีสิทธิเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

4. เสรีภาพ หมายถึง ความมีอิสระในการกระทำของบุคคลที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย เช่น เสรีภาพในการพูด การเขียน เป็นต้น

5. หน้าที่ หมายถึง ภาระรับผิดชอบของบุคคลที่จะต้องปฏิบัติ เช่น หน้าที่ของบิดาที่มีต่อบุตร เป็นต้น

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย คือ การดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม โดยยึดหลักประชาธิปไตยในการอยู่ร่วมกัน รู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เคารพในกติกาที่ร่วมกันสร้าง มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจและเชื่อมั่นศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. มีความเข้าใจและตระหนักถึงสถานภาพและบทบาทของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานภาพและบทบาทของพลเมือง ตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในฐานะพลเมืองซึ่งเป็นเจ้าของ อำนาจอธิปไตย มีสถานภาพเป็นทั้งผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง
3. มีความเข้าใจและตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ใช้สิทธิและเสรีภาพของตนเองอย่างมีความรับผิดชอบ เช่น ศึกษาผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างดีก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น
4. มีความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่ของพลเมือง มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองของประเทศชาติ และพลเมือง ของท้องถิ่นอย่างครบถ้วน สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

การที่สมาชิกในสังคมประชาธิปไตยรู้จักปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย ย่อมเกิดผลดีต่อสังคมและประเทศ ดังนี้

1. **ทำให้สังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาไปได้อย่างมั่นคง** เพราะการที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายและมีเหตุผลในงานหรือโครงการต่างๆ ทั้งในระดับชุมชนถึงระดับประเทศ ตลอดจนเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ความสามารถได้ร่วมกันทำงาน ย่อมส่งผลให้การทำงานและผลงานนั้นมีประสิทธิภาพ
2. **ทำให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ** เพราะเมื่อมีการทำกิจกรรมร่วมกันย่อมมีความผูกพัน ร่วมแรงร่วมใจในการทำงานทั้งปวงให้บรรลุเป้าหมายได้
3. **สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย** เพราะทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบกติกาของสังคม ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ทุกคนยอมรับ
4. **สังคมมีความเป็นธรรม** เมื่อสมาชิกทุกคนได้รับสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ จากกฎหมายเท่าเทียมกัน ทำให้สมาชิกทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม
5. **ทำให้สมาชิกในสังคมมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจต่อกัน** โดยยึดหลักศีลธรรมเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติต่อกันตามวิถีประชาธิปไตย

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีพึงปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. จริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม

จริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม เป็นคำที่มักใช้ปะปนกัน หากจะพิจารณาความหมายของคำศัพท์ที่นำมาประกอบกันเป็นคำเหล่านี้ พอจะแยกได้ ดังนี้

จริย กิริยาที่ควรประพฤติ

คุณ ดี มีประโยชน์

ศีล การประพฤติปฏิบัติดีตามปกติวิสัย

จริยธรรม	คุณธรรม	ศีลธรรม
หลักการของกิริยาที่ควรประพฤติทำให้สังคมอยู่ด้วยกันโดยสงบ	หลักการที่ดีมีประโยชน์ที่สังคมเห็นว่าเป็นความดีความงาม	ความเป็นปกติหรือการรักษากาย วาจา ใจให้เป็นปกติ ไม่ทำชั่วหรือเบียดเบียนผู้อื่น
เช่น - อยู่ในระเบียบวินัย - ตรงต่อเวลา - มีความรับผิดชอบ - ไม่เบียดเบียนผู้อื่น - ไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย	เช่น - ซื่อสัตย์ - สุจริต - มีเมตตา - เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ - เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	เช่น - ห้ามพูดเท็จ ให้พูดแต่ความจริง - ห้ามเสพของมีนเมา ให้มีสติอยู่เสมอ - ห้ามฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ให้มีความเมตตา กรุณา

สรุป

จริยธรรม หมายถึง หลักในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเสียหาย

คุณธรรม หมายถึง หลักในการประพฤติปฏิบัติที่สร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น

ศีลธรรม หมายถึง หลักในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเสียหาย พร้อมกันนั้นก็สร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นด้วย

ความสำคัญของจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม มนุษย์นับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีความสำคัญมากที่สุดในโลก เพราะมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สามารถเรียนรู้และรับการฝึกอบรมสั่งสอน จนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อโลกได้ ในการเรียนรู้และการฝึกอบรมเพื่อสะสมประสบการณ์ชีวิต มนุษย์ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมไปด้วยพร้อม ๆ กัน เพราะคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมาก อาจสรุปความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมได้ดังนี้ คือ

1. ช่วยให้ชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบสุข ไม่พบอุปสรรค
2. ช่วยให้คนเรามีสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา ไม่เผลอตัว ไม่ลืมตัว จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งใดก็จะระมัดระวังตัวอยู่เสมอ
3. ช่วยสร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ
4. ช่วยควบคุมไม่ให้คนชั่วมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น นับว่าเป็นคุณแก่สังคม เพราะนอกจากจะเป็นตัวอย่างโดยการชี้นำทางอ้อมแล้ว ยังจะออกปากแนะนำสั่งสอนโดยตรงได้อีกด้วย
5. ช่วยให้มนุษย์นำความรู้และประสบการณ์ ที่ร่ำเรียนมาสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่า
6. ช่วยควบคุมการเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจของคนให้เจริญไปพร้อม ๆ กัน
7. ช่วยสร้างความมั่นคงทางจิตใจให้มนุษย์

ความสำคัญของคุณธรรม และจริยธรรมที่กล่าวมานี้ ประเด็นที่สำคัญก็คือ สามารถลดปัญหา และขจัดปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติได้ เมื่อทุกคนประพฤติปฏิบัติตนดีแล้ว อุปสรรค ศัตรู ภัยอันตราย ก็จะหมดสิ้นไป ผู้คนมีแต่ความรักต่อกัน สังคมมีแต่ความสงบ และประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรือง

ลักษณะของจริยธรรม คุณธรรม

คุณธรรมและจริยธรรม คือ สิ่งที่เป็นความดีควรประพฤติปฏิบัติ เพราะจะนำความสุข ความเจริญ ความมั่นคงมาสู่ประเทศชาติ สังคม และบุคคล คุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญ ๆ มีดังต่อไปนี้

1. **ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์** ประเทศชาติ นับว่ามีพระคุณอย่างมหาศาล เพราะเป็นสถานที่ ที่เราทุกคนอยู่อาศัยอย่างผาสุกตั้งแต่เกิดจนตาย ให้เราได้ประกอบอาชีพเลี้ยงชีวิต ให้เราได้ภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีที่มีชาติเป็นของตนเอง ไม่เป็นทาสใคร เราต้องมีความซื่อสัตย์ต่อชาติ รักและหวงแหน ยอมสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อให้ชาติเป็นเอกสารสืบไป ป้องกันไม่ให้ผู้ใดมาทำลาย ปกป้องชื่อเสียงไม่ให้ใครมาดูแคลน และประพฤติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย และขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาติบ้านเมือง ศาสนาเป็นที่พึ่งทางกายและทางจิตใจ ทำให้มนุษย์ดำรงชีพร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข เรามีหน้าที่ทำนุบำรุงพระศาสนาให้มั่นคงสถาพรสืบต่อไป ด้วยการปฏิบัติตามคำสั่งสอนขององค์พระศาสดา สร้างและบูรณะ ศาสนาสถาน พังครุธรรม และปฏิบัติธรรมอยู่เป็นนิจ ประพฤติต่อผู้อื่นด้วยความสุจริตทั้ง กาย วาจา และใจ องค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมของชาวไทยทั้งประเทศ พระองค์ทรงเป็นผู้นำและผู้ปกป้องชาติและศาสนา ทรงบำบัตทุกข์และบำรุงสุข ให้แก่ราษฎรด้วยความเสียสละในทุก ๆ ด้าน เราต้องเทิดทูนพระองค์ไว้สูงสุด รับใช้สนองพระมหา

กรุณาฝึกฝนอย่างเต็มความสามารถ ประพฤติตนเป็นคนดีไม่เป็นภาระแก่พระองค์ และถ้ามีความจะเป็นแม่ชีวิตของเราเองก็สามารถจะถวายพลีชีพได้ เพื่อความเป็นปึกแผ่น และยั่งยืนของสถาบันพระมหากษัตริย์

2. **ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่** หมายถึง การปฏิบัติกิจการงานของตนเอง และที่ได้รับมอบหมายด้วยความมานะพยายาม อุทิศกำลังกาย กำลังใจอย่างเต็มความสามารถ ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยจนงานประสบความสำเร็จตรงตามเวลา บังเกิดผลดีต่อตนเองและส่วนรวม ทั้งนี้รวมถึงการรับผิดชอบงานล้มเหลว พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคโดยไม่เกี่ยงงอนผู้อื่น

3. **ความมีระเบียบวินัย** หมายถึง การเป็นผู้รู้และปฏิบัติตามแบบแผนที่ตนเอง ครอบครัวยุค และสังคมกำหนดไว้ โดยที่ประพฤติปฏิบัติไม่รับรู้กฎเกณฑ์หรือกติกาต่าง ๆ ของสังคมไม่ได้ คุณธรรมข้อนี้ต้องใช้เวลาลูกฝึกฝนเป็นเวลานาน และต้องปฏิบัติสม่ำเสมอจนกว่าจะปฏิบัติเองได้ และเกิดความเคยชิน การมีระเบียบวินัยช่วยให้สังคมสงบสุขบ้านเมืองมีความเรียบร้อย เจริญรุ่งเรือง

4. **ความซื่อสัตย์** หมายถึง การปฏิบัติตน ทางกาย วาจา จิตใจ ที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จเป็นอย่างดี ไม่กลับกลอก มีความจริงใจต่อทุกคน จนเป็นที่ไว้วางใจของคนทุกคน

5. **ความเสียสละ** หมายถึง การปฏิบัติตนโดยอุทิศกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วยความตั้งใจจริง มีเจตนาที่บริสุทธิ์ คุณธรรมด้านนี้เป็นการสะสมบารมีให้แก่ตนเอง ทำให้มีคนที่รักใคร่ไว้วางใจ เป็นที่ยกย่องของสังคม ผู้คนเคารพนับถือ

6. **ความอดทน** หมายถึง ความเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใด ๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดีโดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน ความอดทนมี 4 ลักษณะ คือ

- อดทนต่อความยากลำบาก เจ็บป่วย ได้รับทุกขเวทนามาก็ไม่แสดงอาการจนเกินกว่าเหตุ
- อดทนต่อการตรากตรำทำงาน ไม่ทอดทิ้งงาน พินฝ่าอุปสรรคจนประสบความสำเร็จ
- อดทนต่อความเจ็บใจ ไม่แสดงความโกรธ ไม่อาฆาตพยาบาท อดทนต่อคำเสียดสี
- อดทนต่อกิเลส คือ ไม่อยากได้ของผู้อื่นจนเกิดทุกข์ ไม่ตอบโต้คนอื่นที่ทำให้เราโกรธ และไม่ลุ่มหลงในสิ่งที่จะพาเราไปพบกับความเสียหาย

7. **การไม่ทำบาป** หมายถึง การงดเว้นพฤติกรรมที่ชั่วร้าย สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นเพราะเป็นเรื่องเศร้าหมองของจิตใจ ควรงดเว้นพฤติกรรมชั่วร้าย 3 ทาง คือ

- ทางกาย เช่น ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ทจริต ไม่ลักขโมย ไม่ผิดประเวณี
- ทางวาจา เช่น ไม่โกหก ไม่กล่าวร้ายคำหยาบคาย ไม่ใส่ร้าย ไม่พูดเพ้อเจ้อ
- ทางใจ เช่น ไม่คิดเนรคุณ ไม่คิดอาฆาต ไม่คิดอยากได้

8. **ความสามัคคี** หมายถึง การที่ทุกคนมีความพร้อมกาย พร้อมใจ และพร้อมความคิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีจุดมุ่งหมายที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่มีการเกี่ยงงอนหรือคิดชิงดีชิงเด่นกัน ทุกคนมุ่งที่จะให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง มีความรักใคร่กลมเกลียวกันด้วยความจริงใจ ความไม่เห็นแก่ตัว การวางตนเสมอต้นเสมอปลายก็หมายถึงความสามัคคีด้วย

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรม คือ แบบแผนการกระทำ หรือผลการกระทำที่พัฒนาจากสภาพเดิมตามธรรมชาติให้ดีขึ้น ยั่งยืนจนเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

ตัวอย่างแบบแผนการกระทำ เช่น กิริยา มารยาท การพูด การแต่งกาย การรับประทานอาหาร เป็นต้น ส่วนผลจากการกระทำ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

วัฒนธรรมการไหว้ เป็นวัฒนธรรมภายนอกที่มักได้รับการตอบสนองจากผู้ได้รับด้วยการไหว้ตอบ นอกจากนี้ ยังมีวัฒนธรรมไทยอื่นๆ ที่งดงาม เช่น การกราบ การแต่งกายแบบไทยในโอกาสต่าง ๆ การทำบุญ ตักบาตร ฯลฯ

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามประเพณีไทย

ขนบธรรมเนียมประเพณี คือ สิ่งที่ปฏิบัติสืบทอดสืบทอดกันมาและถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ดีงามของแต่ละสังคมอาจเหมือนกัน คล้ายกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ และสิ่งที่ดีงามของสังคมหนึ่งเมื่อเวลาผ่านไป สังคมนั้นอาจเห็นเป็นสิ่งไม่ดีงามก็ได้

วัฒนธรรมและประเพณีไทย เป็นกิจกรรมที่สืบทอดมายาวนานและสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งดีควรอนุรักษ์ไว้

การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก การที่บุคคลจะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก จะต้องคำนึงถึงสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

หน้าที่ของพลเมืองดีของสังคมตามรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กล่าวถึงหน้าที่ของชนชาวไทยตามระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งทุกคนจะต้องรักษาและปฏิบัติตามจะหลีกเลี่ยงมิได้ พอสรุปได้ดังนี้

การรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

1. **การรักษาชาติ** บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ เป็นบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา 66 เมื่อคนไทยมีหน้าที่รักษา ก็ต้องดูแล และป้องกันชาติ มิให้ผู้ใดใช้ข้ออ้างใด ๆ เพื่อแบ่งแยกแผ่นดินไทย ด้วยเหตุผลทางการเมือง การปกครอง หรือศาสนา เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดว่า "ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้" ดังนั้น ผู้ใดจะมาชักจูง โน้มน้าวเราด้วยเหตุผลใดๆ ถือว่าเป็นผู้ทำลายประเทศชาติ คนไทยทุกคนมีหน้าที่รักษาชาติให้มีเสถียรภาพ มั่นคงถาวรและเป็นเอกภาพตลอดไป

2. **การรักษาศาสนา** เนื่องจากประเทศไทยให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาและสามารถประกอบพิธีกรรมตามศาสนาได้ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก คือ ทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนาในประเทศไทย รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้เป็นหน้าที่ที่เราทุกคนต้องรักษาไว้ซึ่งศาสนา ซึ่งน่าจะหมายถึงการบำรุงรักษาและเสริมสร้างศรัทธาเพื่อให้ศาสนาคงอยู่คู่บ้านเมืองและเป็นหลักยึดเหนี่ยวในด้านคุณธรรมสืบไป คนไทยทุกคนต้องช่วยกันสอดส่องดูแลทั้งฆราวาสและบรรพชิตให้มีวัตรจริยาอันเหมาะสมต่อศาสนาหรือลัทธิของตนจะอาศัยพระวินัยหรือนักบวชแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้

3. **การรักษาพระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข** ภารกิจนี้เป็นหน้าที่ยิ่งใหญ่ของคนไทยทุกคน เพราะประเทศไทยดำรงอยู่ได้และคนไทยอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขยั่งยืนมาทุกวันนี้ ด้วยพระบารมีของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ปกอยู่เหนือเกล้าฯ ชาวไทยทุกคนเพราะแต่ละพระองค์จะครองราชย์สมบัติ ดูแลบ้านเมืองอยู่ได้นานกว่าประมุขที่มาจากการเลือกตั้ง ทั้งมีความรู้สึกผูกพัน ตั้งแต่โบราณกาลถึงปัจจุบัน ย่อมจารึกอยู่ในดวงใจของชาวไทยทั้งประเทศ ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ที่คนไทยต้องดูแลรักษาและเทิดทูนสถาบันและองค์พระมหากษัตริย์ไว้ด้วยชีวิต อีกทั้งต้องป้องกันภัยพาลอันเกิดจากวาทะหรือความคิดที่ไม่สุจริตทั้งปวง การปกครองของไทยจึงเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่แน่วแน่มั่นคงเพราะพระองค์ คือ สัญลักษณ์แห่งคุณธรรมและสันติสุข

การปฏิบัติตามกฎหมาย บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญได้ระบุไว้กว้าง ๆ แต่มีความหมายครอบคลุมกฎหมายทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเอกชน มหาชน หรือกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งกฎหมายระดับต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง เป็นต้น เมื่อเราต้องเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับกฎหมายใด ก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้นๆ อย่างเคร่งครัด เพราะกฎหมายแต่ละฉบับนั้นได้มีการร่างและประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาอย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน จึงเป็นหน้าที่ของชาวไทยทุกคนที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องกฎหมายเพื่อไม่ให้เสียเปรียบหรือได้รับโทษโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้งมีทั้งในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ที่ถือเสียงข้างมากเป็นสำคัญแต่ก็เคารพสิทธิเสรีภาพของเสียงข้างน้อย ในระบอบประชาธิปไตยจึงมีการเลือกตั้งผู้แทนไปปฏิบัติหน้าที่แทนประชาชน ซึ่งอาจจะเป็นการเลือกผู้แทนเข้าไปเป็นสมาชิก สภานิติบัญญัติ หรืออาจเป็นการเลือกผู้แทนไปเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารโดยตรงก็ได้ แล้วแต่รูปแบบการปกครองของแต่ละประเทศ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้งจึงถือเป็นกิจกรรมที่จำเป็นอย่างหนึ่งในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย การได้มีโอกาสใช้สิทธิในการเลือกตั้งจึงเป็นความภาคภูมิใจของประชาชนที่อยู่ในประเทศประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญคือ การเลือกตั้ง ดังนั้น ประชาชนควรภาคภูมิใจที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเสรี ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของคนไทย บุคคลใดที่ไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามกฎหมาย

คุณธรรมของการเป็นพลเมืองดี

1. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
2. การมีระเบียบวินัยและรับผิดชอบต่อหน้าที่
3. รับฟังความคิดเห็นเป็นขบถกันและกันและเคารพในมติของเสียงส่วนมาก
4. ความซื่อสัตย์สุจริต
5. ความสามัคคี
6. ความละเอียดและเกรงกลัวในการกระทำชั่ว
7. ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง
8. การส่งเสริมให้คนดีปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ

จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความดีที่ควรประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ คุณธรรม จริยธรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี ได้แก่

- 1) ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การตระหนักในความสำคัญของความเป็นชาติไทย การยึดมั่นในหลักศีลธรรมของศาสนา และการจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์
- 2) ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การยึดมั่นในการอยู่ร่วมกันโดยยึดระเบียบวินัย เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม
- 3) ความกล้าทางจริยธรรม หมายถึง ความกล้าหาญในทางที่ถูกที่ควร
- 4) ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น หรือสังคมโดยรวมได้รับประโยชน์จากการกระทำของตน
- 5) การเสียสละ หมายถึง การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น หรือสังคมโดยรวมได้รับประโยชน์จากการกระทำของตน
- 6) การตรงต่อเวลา หมายถึง การทำงานตรงตามเวลาที่ได้รับมอบหมาย

ความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม มีความสำคัญต่อประเทศ เช่น

1. ทำให้สังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาไปได้อย่างมั่นคง
2. ทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. ทำให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
4. สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีนั้นเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในสังคม ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่แนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน และชุมชนแนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
2. การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน

เมื่อทุกคนในสังคมไม่ว่าผู้ใหญ่หรือเด็กพัฒนาตนเองให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน และชุมชนได้จะประสบความสำเร็จ

บันทึกหลังการสอน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กศน. ตำบล ..... กศน.อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

สัปดาห์ที่..... วันที่.....

ผู้เรียนทั้งหมด.....คน มาเรียน.....คน ขาดเรียน ..... คน

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก

( )

ความคิดเห็น	ความคิดเห็น
....	....
ลงชื่อ.....นายทะเบียน ( )	ลงชื่อ.....ผู้บริหารสถานศึกษา ( )

